

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Vita, Auctore anonymo. Ex Laurentii Surii collectione de Vitis Sanctorum
mensis Octobris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTOR
ANONYMO.

VITA,

Auctore anonymo.

Ex Laurentii Surii collectione de Vitis Sanctorum mensis Octobris.

Beata Ositha, virgo et martyr, ex nobilissimis Anglorum natalibus originem duxit. Erat enim filia Frithewaldi regis, et Wiltburgæ a, filia regis pende Merciorum b. Traditur autem virgo Ositha bonis informanda moribus S. Modwennæ abbatissæ, quæ juxta sylvam, quæ Arderna dicitur, duo construxerat monasteria; unum in loco, qui Pollesworch dicitur, aliud in mansione, quæ Streveshal c nuncupatur. Horum alterum sibi elegit orationibus intenta, reliquum concessit B. Edithæ, sorori regis Alfridi d, ob sanctitatis meritum sibi familiariter dilectæ, quæ in congregatione sanctorum virginum mater et custos effecta est. Hic aliquandiu adhæsit adolescentula Dei ancilla Ositha, a S. Modwenna abbatissa ei commendata. Cum itaque hyberno tempore contingeret, B. Editham cujusdam codicis inspectioni vacare, constituit S. Modwennæ communicare ea, quæ legenti utilia in eo advertebat.

2 Itaque accita ad se Ositha, Vade: inquit, et defer volumen istud ad dominam et matrem nostram Modwennam, in eo fortasse nonnihil sanctæ contemplationis et ædificationis reperiaturam. Ea, accepto libro, cum ad quendam pontem ligneum pervenisset, vi ventorum in pontis fastigio impulsa deorsum in flumen præceps corruit, atque ejus impetu rapta in momenta absorpta est. Elapsis autem tribus diebus, angelus Domini Modwennæ in cella oranti apparens dixit: Vade cum festinatione ad fluvium, aliquid ibi necessarium perpetratura. Ea ubi pervenit ad fluvium, invenit ibi Editham virginem, puellam Ositham queritantem; eamque velut pavescentem animadvertens: Quid est, inquit, soror? Rectene sunt omnia? Illa respondit: Jam tres dies sunt, domina, quod transmisisti Ositham ad te, venioque perquirere, quid causæ sit, quod ad me non revertitur. Estne apud te? Modwennæ ait: Revera non vidi eam, nec venit ad me. Interrogati autem pastores, num puellam vidissent, ita responderunt: Nudiustertius puellam pontem ascendere vidimus; sed quo vel abierit, vel pervenerit, nos curam pecorum agentes, et ad alia intenti, penitus ignoramus.

3 His auditis, S. Modwenna ait ad Editham: Deprecemur, soror charissima, Dominum, ut meritis omnium Sanctorum suorum restituat nobis hac hora Puellam perditam, ut videamus et cognoscamus ejus admirandam potentiam, et collaudemus perpetuo ejus misericordiam. Cum igitur in terram sese inclinasset, et diu cum lacrymis orasset, Modwenna ab oratione surgens clara voce tertio clamavit: Ositha, Ositha,

Ositha, in nomine sanctæ et individuæ Trinitatis veni foras, et de hoc flumine, in quo submersa es, per virtutem potentia ejus sana et incolumis emergas, vitæ restituta. Necdum plene verba finierat virgo sancta, et ecce, Puella e fluvio cum codice illaso prodit, terque expedita voce respondet: Ecce ego, ecce ego, ecce ego, domina mea. Eam S. Modwenna cum magna exultatione suscipiens, et gratias immensas Deo agens, Edithæ restituit, et cum codice ejus ad cellam remeavit e. Locus ille ab eventu nomen sortitus ab incolis Nunpole f appellatur: quamquam illa monialis tunc non fuit, tametsi nigro pallio amicta fuisse creditur.

4 Post decessum g autem S. Modwennæ B. Ositha ad parentes reducta, virtute et moribus quotidie proficiebat, cumque ad nubiles pervenisset annos, rex Orientalium Saxonum Sigorius, parentes Puellæ sollicitans, Virginem sibi petiit in conjugem dari. Ut autem parentes eam ad consentiendum hortati sunt, illa blanditiis eorum respiciens, animo et actione virginittas puritatem magis cordi esse, declaravit. Attamen, quamvis renitens et invita, nuptiis regali apparatu instructis, regi illi tradita est. Sed affectum et desideria sua cælesti Sponso commendans, preces Deo et devote et constanter obtulit, ut ipsam a viri contactu immaculatam conservaret. Interim multis diebus laudabili quadam fallacia, et multarum occasionum opportuno prætextu, regis desiderium repressit; sed ille eo ardentius, quo minus erat voti ejus conscius, in secretum cubiculum eam jussit introduci, ut diu optatis ejus fruereetur amplexibus.

5 Ecce autem nutu divino adest nuntius, regi jucundos rumores afferens, cervum habitu et forma corporis spectabilem præ foribus regie domus discurrere. Ita rex, intactam deserens Reginam, adjunctis sibi venatoribus, ad persequendum cervum perniciousiter advolat: Ositha vero, tanquam e naufragio erepta, Liberatori suo Christo gratias agit, mittitque celeriter literas Orientalium Anglorum episcopis Eccæ et Bedwino, viris religiosis iis mentis suæ desiderium exponens. At illi festino gressu ad eam venientes religionis habitum ei tradunt, et velo imposito monialem consecrant. Rediens vero rex post aliquot dies a veneratione ad visitandam Reginam alacriter proropat, cernensque eam habitu sancto indutam et voto divino obligatam, mœrore afficitur. Sed tamen nolens amorem in odium commutare, illam proposito suo insistere, sustinet, licet invitatus h, constructisque ædificiis religioni accommodatis, villam, Chichensem ei dat possidendam i. Tum illa sacras sibi virgines adjungens, vitæ austerioris propositum aggreditur, morum disciplina, silentii rigore et censura continentia singulari informat, et cum verbo et exemplo ad amorem cælestium, et mundi contemptum indesinenter accendit.

6 Cumque in Dei famulatu aliquandiu desudasset, humani generis inimicus et virtutum exterminator diabolus beatæ ejus conversationi invidit, et quam de die in diem proficere conspexit, a via sanctitatis avertere studuit. Itaque satellites suos ad sanctæ Virginis eversionem misit e Danorum finibus k filios perditionis, Christianæ fidei et pietatis expertes, ad depollendam Orientalium Anglorum plagam excitans

Regia virgo
traditur
S. Modwennæ
educanda;
a magistra
Editha

a

b

c

d

ad Modwennam
missa,
in fluvium
lapsa sub-
mergitur,

C

ex quo triduo
post incolumis
regreditur:

D

e

f

Nupta Sigero
regi virginittatem
servat,

g

E

et clam velata,
eo deinde
consentiente,
virginibus
præest.

F

h

i

Jussu Danorum
piratarum principis

k

A tans *l.* Ejus barbaræ gentis consuetudo fuit piraticam exercere, Christianorum cædibus delectari, rapinis inhiare, ocium inane ducere, quoties a sceleribus et impiis facinoribus manus continerent. Anno igitur Domini sexcentesimo quinquagesimo tertio *m.*, mense Octobri, gentilitium caterva, e Danorum partibus navibus advecta, apud Orientales Saxones ad villam Chichensem appulit, atque ibi e navibus egressi rapinis et incendiis in Christianos sævierunt.

decollata caput suum fert: fons in loco martyrii scaturiens.

7 Ille vero, qui inter scelestos illos primas obtinebat, conditione *B.* Osithæ et religione comperta, precibus et muneribus eam cepit ad idololatriam provocare, subjiciens etiam minas verberum et vulnere, nisi deorum, quos colebat, venerationi consentiret. At Virgo sancta, et blanditias contemnens et minarum asperitatem nihil reformidans, supplicia impendentia parvi pendit. Quam ob rem princeps ille, neque ejus constantiam, neque deorum suorum injuriam ferre sustinens, capitali in eam lata sententia, caput submittere eam coegit. Quod cum amputatum ei esset, mox corpus sese subrigit, et caput humi jacens manibus apprehendit, rectoque gradu et firmis vestigiis progrediens, usque ad ecclesiam Apostolorum Petri et Pauli per tria fere stadia illud deportat: ad ostium autem ecclesiæ obseratum subsistens, manibus cruentatis, ut ipsi aperiatur, pulsat, et sanguinis illic vestigia relinquens in terram corruit *n.* Eo autem loco, ubi capitalem Virgo sancta subiit sententiam, fons perspicuus erupit, variis morborum generibus præbens sanitatem *o.*

Corpus, Aiglesburgum deferitur, unde ipsa jubente,

8 Porro auditò ejus martyrio, parentes ejus præcipuo aestuabant desiderio, ut vel truncati corporis penes ipsos deposito pignore consolati, doloris jacturam redimerent. Cumque corpus ejus ad illos allatum esset, in ecclesia Ailesbiræ *p.* in locello plumbeo illud honorifice collocarunt. Perpetratis vero multis postea eo loco meritis sanctæ Virginis miraculis, illa in visu cuidam fabro apparens: Surge, inquit, et vade ad ecclesiam Ailesbiræ, et tollens loculum illum plumbeum, in quo sunt ossa mea, et equo eum caute imponens, ad ecclesiam Chichensem deferto. Et ne tantus labor tibi pariat diffidentiam, ubi iter ingressus fueris, in viâ labore, et sarcinæ sudore relevatrix et adjuvatrix tibi adero.

ad suam ecclesiam relatam portiose theca includitur.

9 Post trinam ejusmodi apparitionem nocte quadam nactus opportunitatem, ecclesiam ingressus, excubantes sopore gravatos offendit, loculum plumbeum e terra extractum equo imposuit et abscessit *q.* Mane evigilantes custodes excitant vicinos, platearum diverticula et callium secreta compendia rimantur, si forte, quem persequerentur, possint comprehendere. Cernens autem faber ille, hominum turbam propinquare, fusa ad Deum et sanctam Virginem prece, persequentes eum mentis alienatione, oculorumque stupore mirabili percussus ad propria vacui redierunt. Faber vero ubi cum reliquiis sanctæ Virginis ad ecclesiam Chichensem pervenit, Mauricius Londoniensis episcopus in precioso scrinio eas honorifice reposuit; et Rossensis episcopus *r.*, qui præsens aderat, a gravi infirmitate curatus est.

10 Cum quidam nauæ frustum marmoris ex porticu templi S. Osithæ virginis clam secum auferrent, navicula, in qua marmor illud

deposuerant, velut terræ affixa, immota permansit, donec culpam suam illi agnoscerent, et marmor suæ ecclesiæ restituerent. Clericus quidam voto simplici in monasterio S. Osithæ virginis habitum monasticum se susceptorum promisit *s.*; sed propositum, male blandiente fortuna, exequi differens, ad extrema vite, morbo ingravescente, perducitur. Ei S. Ositha apparens: Quid est, inquit, quod me tam solcite invocas? An non meministi, quid quarto abhinc anno tibi præstiterim? Cum ægrotares morti vicinus, cumque satisfacerem provinciæ huic mortalitate imminente, impetravique a Domino meo Jesu Christo, ut visitaret populum meum; tunc etiam Dominum pro te rogavi, et tu ab infirmitate liberatus vite conversionem promisisti: et tamen ab eo tempore te ipso semper deterior exististi. Qua igitur fronte, lucris et nugis aulicis deditus, me invocare ausus es? Illo vero emendationem vite cum lachrymis pollicente, sane Virgo hilariori jam vultu eum intuens: Misereor, inquit, tui, si tu ipse tui misertus Deo servire vel sero volueris. Mox ille ejus contactu sanatus monasticum habitum accepit, et devote Deo serviens in Priorem apud S. Bartholomæum Londoniæ *t.* electus est.

AUCTORE ANONYMO. Furtum divinitus impeditum: clericus ad frugem reductus:

s.

11 Mulierem contractam Virgo sancta crexit; juveni muto et surdo loquendi et audiendi facultatem restituit, et multis aliis, opem ejus in sua infirmitate implorantibus, reddita sanitate, subvenit. Puella quædam officio brachii adeo privata, ut lateri ejus inseparabiliter inhæreret, cum meritis S. Osithæ perfecte sanata esset, votum continentiæ nuncupavit; sed postea cum quodam juvene matrimonium contraxit. Ei S. Ositha apparens, cur temerario ausu vota, quæ distinxerunt labia sua, rupisset, spurcissimum conjugium improperando, redarguit, et compedum vinculo invisibili pedes ejus arctius constrinxit, ut pedem pedi subjectum divellere non valens officio pedum prorsus destituta ultionis divinæ flagellum sentiret. At tandem tamen meritis sanctæ Virginis sospitate reddita, correctius deinde vivere studuit.

varia infirmitates ejusdem ope curata: voti violatiæ correctæ:

t.

12 Mulier quædam multis annis pedibus ingredi non potuit. Itaque a custodibus ecclesiæ S. Edmundi *u.* tanquam opprobrium hominum et plebis abjectio repellebatur. Apparuit autem illi quidam, venerandi vultus, atque in visione dixit ei: Mulier, quid hic moraris? Frustra hic expectas, quod petis. Surge: alibi tibi quaerenda est salus, quam efflagitas. Et illa: Quis es, inquit, domine? Ego sum, ait, servus Dei Edmundus. Abi ad ecclesiam S. Osithæ, ut sanitatem perfectam consequi merearis. Quo cum illa pervenisset, dolore membrorum sedato, sana surrexit.

mulier gressu donata.

u.

ANNOTATA.

a Willeburga, *Pendæ Merciorum regis filia, quamquam aliunde ignota, non propterea pro commentitia habenda est. At ignotus non est Frithewaldus, seu Frithewoldus, sæculo vii. Ad Commentarium prævium num. 15. Porro Dugdale tom. II Monastici Anglicani pag. 182 ex Joannis Lelandi Itinerario verbis ex Anglicis Latinis, suppresso S. Osithæ matris nomine, de patre locoque natali hæc recitat: S. Ositha, Fedwaldi filia, Querendonæ in parochia Alesburiensi nata, et ab amita apud Elesborowe inter montes Chilternenses tertio ab Alesburia lapide Austrum*

AUCTORE
ANONYMO.

Austrum versus, educata fuit. Quo auctore hæc dixerit Lelandus, sæculi XVI sub rege Henrico VIII scriptor, nescio; sed, quantum Osithæ ad educationem attinent, non congruunt ea sequentibus.

b De hoc impio Merciorum rege multa apud venerabilem Bedam in *Historia Ecclesiastica gentis Anglorum* legere est. Lib. III, cap. 21 docet ille, ejus filium Alchfridum fidem Christi amplexisse, patre, utut alias Christianis infesto, non obstante, nec prohibente, quin etiam in sua, hoc est, Merciorum natione, verbum (si qui vellet audire) prædicaretur. Vide etiam dicta in *Commentario prævio* num. 12.

c Vide, quæ in utroque *Commentarii prævii* § de S. Modwennæ ætate, constructisque ab ea monasteriis disputavimus.

d Noti quidem sæculo VII sunt Alchfridus et Alfridus, Oswii, Nordanhymbrorum regis, filii reges, de quibus actum in *Commentario prævio* num. 14; sed nulla ejusdem filia, Editha nomine. Adi eundem *Commentarium* loco mox citato, et § 2.

e Tota hæc de resuscitata ad vitam sancta Virgine narratio, quæ pari modo legitur in S. Darcæ seu Monynnæ *Vita Conchubraniana*, a Pinnio nostro cum debita censura ad diem 6 Julii edita, tantam fabulæ similitudinem præfert, ut certiores pro ea testes requiramus.

f Nun Anglice Latine Monialis est: Pole vel Poll caput; unde fortasse Nunpole vertendum est: Monialis caput. Verum hinc confirmari nequit miraculum, quale mox narratum est, cum alia de causa nomen istud loco indi potuerit.

g Ex dictis in *Commentario prævio*, non modo S. Modwennæ annus emortualis ignotus est, verum etiam ipsum, quo vixerit, sæculum: at ibidem etiam observatum est, nihil ob stare, quo minus post medium sæculum VII obisse credatur.

h Huc distuli iudicium meum de modis, quibus S. Ositha hic narratur regis sponsi sui amplexis evasisse, sique voti compos facta esse. Haud equidem negare velim, eam piis suis tergiuersationibus a suo conjuge permansisse intactam, eodemque consentiente, virginitatem in Chichensi a se condito monasterio, virginali amictam velamine, reliquum vitæ suæ professam esse; cum eodem sæculo VII simile exemplum habeamus apud

C Bedam lib. IV, cap. 19 in S. Etheldreda, bis nupta, primo scilicet Tonberto Australium Girciorum principi, deinde post Tonberti obitum Ecgrifido Orientalium Anglorum regi, ac tandem, servata in utroque conjugio virginitate, cum posterioris, cui duodecim annis nupta fuit, consensu monacha atque abbatisa Elyensi. Quapropter hic locum habere potest, quod ratione istius S. Etheldredæ ibidem habet Beda: Nec diffidendum est, nostra (Bedæ) etiam ætate fieri potuisse, quod ævo præcedente aliquoties factum fideles historiæ narrant; donante uno eodemque Domino, qui se nobiscum usque in finem sæculi manere pollicetur. Potuit ergo etiam S. Osithæ, fortasse solum brevi tempore, Sighero nupta, virgo casta permansisse ac deinde velata fuisse; cerum iste opportunus cervi ad regias aedes accessus, sumptumque ab illa, absente inscioque rege conjuge, virginali velamen, nescio, quid fabulæ sapiunt. Verisimilius diceretur Osi-

D tha (uti fecit Etheldreda) fuis ad Deum precibus, suaque pia solertia sui corporis immunitatem a viro suo impetrasse, nec ante ejusdem consensum velatam esse. Porro, cum ex dictis in *Commentario prævio* num. 13, Ecce et Bedwinus non ante annum 675 ordinati sint episcopi, ante eundem Ositha quoque ab eis nequit velari.

i Hujus loci notitiam dedi in *Commentario prævio* a num. 1. Quanto tamen tempore iste S. Osithæ parthenon persisterit, minime perceptum habeo; fortasse destructus a Danis, sæculo IX vel X, quibus ab illorum irruptionibus Anglia plurimum passa fuit.

k Dacorum partibus legitur in *editione Capgraviana*.

l Cum sæculo VII nulla fiat de Danorum in Angliam irruptionibus apud Angliæ scriptores mentio, sunt, qui S. Osithæ martyrium usque in sæculum IX differendum, non sine probabili ratione existimant. Lege tamen *Commentarium prævium* a num. 28.

m Hunc annum procul omni dubio vitiosum esse, monui in *Commentario prævio* num. 13 et 16.

n Suspectas nobis esse hujusmodi capitum deportationes, in hoc Opere nostro sæpe indicavimus, velut passim perperam assertas ex imaginibus sanctorum martyrum caput in manibus suis ad significandum eorum mortis genus, gestantium, quod hic denuo observatum volo.

o Aliunde mihi minime notus hic fons est.

p Egleburgum a Saxonico Egleburg, alias Ailesburia, Anglis Ailesbury, oppidum Angliæ est in comitatu Buckinghamiensi ad fluvium Tamam.

q Pro hac quoque tam mirabili translatione, certiore biographo, testem requiro.

r Mauritius, de quo hic, apud Godwinum in *Commentario de Prasulibus Angliæ, Londinensi ecclesiæ præfuisse* dicitur ab anno 1087 usque in 1107; quo tempore, eodem Godwino teste, Rofensi præerat Gundulphus. An igitur S. Osithæ corpus a sæculo VII, vel a nono, si posteriori hoc illa vitæ credenda sit, usque ad finem fere undecimi, vel initium duodecimi Egleburgi jacuit? Id equidem ex sola hujus biographi fide non auisim affirmare. Creditur mihi apparet, sacrum ejus corpus tempore irruptionum Danicarum e sua Chichensi non longe ab Oceano Germanico sita ecclesia Egleburgum velut in tutiorem locum delatum fuisse, earundemque metu cessante, ad Chichensem relatum.

s Haud satis mihi constat, an hic de monasterio virorum, qualia puellaribus ad divina his administranda olim addi solvere, prope S. Osithæ parthenonem condito, sermo sit; an de monasterio Canonicorum Regularium S. Augustini, quod sæculo XII a Richardo, Londinensi episcopo, eo loci conditum fuisse, ostendi in *Commentario prævio* a num. 1.

t Existimo, hic indicari prioratum S. Bartholomæi in Smithfelde in Suburbio civitatis Londinensis, de quo *Monasticum Anglicanum Tom. II, pag. 166 et seqq.*

u S. Edmundus, seu Edmundus, Orientalium Anglorum rex ac martyr colitur die 20 Novembris.